

Militaire Spectator.

Vrijdag, den 17^{den} Februarij.

De *Militaire Spectator* verschijnt op onbepaalde tijden. Men abonneert zich voor 10 nummers, bij alle Postdirecteuren en Boekhandelaren, door het geheele Koninkrijk à f 2,25, franco per post. De Jaargang zal de 40 nummers niet te boven gaan. Alle inzendingen geschieden, franco, aan de Uitgevers BROESE & COMP. te Breda, met het opschrift: *Voor den Militairen Spectator*.

DE TIENDAAGSCHE VELDTOGT UIT EEN KRIJGSKUNDIG OOGPUNT BESCHOUWD.

II.

(Vervolg van No. 2.)

Duizende oude militairen en vrijwilligers uit al de standen der maatschappij schaarden zich onder het, althoof, doch nu vooral, zoo dierbaar geworden Oranje Vaandel. De studenten der drie Noordelijke Hooge Scholen, benevens de jagtopzieners en eenige liefhebbers der jagt, vormden zich tot vrijwillige jager-korpsen, terwijl boven en behalve deze, in elk der provincien Gelderland, Noord-Holland en Groningen, aan de oprigting van een vrijwillig jager-korps met geestdrift gewerkt werd. Dagleijks rukten nieuw gevormde bataillons schutterijen over de rivieren, allen van begeerte brandende, om zich eerst in het gebruik der wapenen te oefenen, en zich dan met den vijand te meten.

De wapenoefeningen werden met den grootsten ijver voortgezet, en door kundige officieren gadeslagen en bestuurd. Bijna dagelijks vereenigden zich eenige bataillons van het mobiele leger op bestemde plaatsen, om door den Opperbevelhebber geinspecteerd te worden, ten einde zich van de vorderingen van het onderwijs te overtuigen. Overal heerschte de grootste levendigheid, en de werkzaamheden, tot voorziening in de behoeften van het leger, werden met den meesten spoed, en met eene opmerkenswaardige orde voortgezet.

De schorsing der vijandelijkheden gaf de gelegenheid aan de hand, om het Hollandsche karakter op de voordeeligste wijze ten toon te spreiden: ware administratieve kennis, geest van orde en naauwgezetheid in het vervullen van de moeilijkste dienstplichten, kenschetsten allen, welke met de oefening, regeling en vermeerdering onzer strijdkrachten belast waren. Eere zij hun toegebracht, die, met het vertrouwen van Z. M. den Koning vereerd, zich hierbij met zoo veel ijver van hunne verplichtingen kweten.

In de Belgische dagbladen, zag men dagelijks de overdrevendste berigten en loftuitingen, omtrent de organisatie van hun leger medegedeeld en toegezwaaaid; bij ons, daarentegen, vond men, dat er niet genoeg gedaan was, noch werd, en dikwerf werd onze directie van oorlog van den kant der Hollandsche dagbladen aangevallen. Degenen, die in de gelegenheid gesteld waren derzelve werkzaamheden en de uitkomsten daarvan te beoordeelen, die de moeilijkheden kenden, welke er aan verknocht waren, bemerkten spoedig, dat hier eene verregaande miskenning plaats had; ook hebben de gevolgen doen zien, hoezeer men zich in personen en handelingen vergrepen en vergist heeft. Het Hollandsche karakter toonde zich ook in dezen; men maakte er wel zoo veel ophef niet van als in Belgie, doch ook hier werkte men, terwijl men daár den kostelijken tijd *verbeuzelde!* Het is aan deze eerste, en daarop volgende genomen maatregelen toe te schrijven, dat Z. K. H. Prins Frederik aan Zijnen Doorluchtigen Broeder, in de maand Augustus, een leger konde overgeven, in allen opzichte geschikt, om er overwinningen mede te behalen; — doch laat ons de nog te vermelden gebeurtenissen niet vooruit loopen.

In het laatst der maand November 1830, werd het mobiele leger voor het eerst met een bataillon schutterij versterkt. Het 1ste bataillon van de 2de afdeeling Noord-Hollandsche schutterij, destijds te Bergen-op-Zoom in garnizoen, had, door het orgaan van deszelfs chef, dringend aan Z. M. verzocht, om bij het mobiele leger geplaatst, en om daár aangewend te worden, waar de dienst van Z. M. en van het vaderland zulks vorderden.

Dit aanbod, dat gunstig werd aangenomen, had eenen te voordeeligen invloed, dan dat wij bij deze gebeurtenis niet een oogenblik zouden vertoeven. Wij kunnen het niet ontveinzen, dat er destijds nog vele Hollanders waren, die het gouvernement van bedoelingen, om, door kracht van wapenen, eene gevreesde hereeniging met Belgie te bewerken, verdacht hielden. Dit gevoelen was

vrij algemeen bij de schutterijen heerschende, en veel werd er gesproken over het *al of niet* over de grenzen van Oud-Nederland te trekken, bij het eventueel hervatten der vijandelijkheden. Het bestaan van dit vraagstuk was in België zelven niet onbekend; wat meer is, men rekende er daar op, dat onze schutterijen hunne grenzen niet vijandig zouden willen overschrijden, en men beschouwde den Koning der Nederlanden daardoor in zijne voornemens gebonden.

De inlijving dus van het genoemd bataillon bij het mobiele leger, gaf, in de eerste plaats, het voorbeeld van een te geven vertrouwen in de handelingen en bedoelingen van het gouvernement (vooral in een oogenblik, dat het bovenbedoeld vraagstuk nog hangende was) en wekte, in de tweede plaats, den naijver bij de overige bataillons schutterij op, dit voorbeeld te volgen; hetwelk dan ook, doch eerst eenige maanden later, het eerst door de Haagsche en Rotterdamsche bataillons gevolgd werd.

Onder het onophoudelijk organiseren, oefenen en versterken van het mobiele leger, liep het jaar 1830, behalve eenige kleine strooptogten van den kant der Belgen, die even schielijk bedwongen als gestraft werden, ten einde, om het jaar 1831, zoo rijk in gebeurtenissen, in te treden. Reeds was de aanvang van dit jaar voor het leger merkwaardiger; daar het eene, aan deszelfs toestand geëvenredigde, indeeling verkreeg, en daardoor ook eene vijandelijke houding aannam. Bij dagorder, in dato 5 Januarij, werd het mobiele leger in: *voorhoede*, *legerkorps* en *reserve* verdeeld, en de eerste onder het bevel van den Generaal-Majoor *Boreel*, het tweede onder dat van den Hertog van *Saxe-Weimar* en de reserve onder dat van den Kolonel *Klerck* gesteld.

Het leger-korps was daarenboven in twee brigaden, de eerste onder de bevelen van den toenmaligen Kolonel, thans Generaal Majoor *de Favauge*, de tweede onder die van den Kolonel *Sprenger* verdeeld geworden. De brigade *reserve Kavallerie* (zware) werd door den Generaal Majoor *Post* gekommandeerd. De ligte Kavallerie, benevens de toenmaals bij het leger aanwezende drie batterijen rijdende en eene batterij veld-Artillerie, (de overige batterijen waren reeds geheel georganiseerd, doch stonden noch achter de rivieren) waren bij de bijzondere gedeelten van het leger gevoegd, terwijl eene afdeeling van het groot reserve-park, (dat insgelijks nog achter de rivieren stond) het leger volgde, om in de behoeften van munition te voorzien.

Den 6den Januarij van ditzelfde jaar stelde het aldus ingedeelde leger zich in beweging, den kant van de provincie Limburg naderende. Deze vijandelijke houding was veroorzaakt, door het, in weêrwil van de ge-

sloten wapenschorsing, insluiten van Maastricht, door de Belgen. Uit deze houding zoude het weldra tot dadelijkheden gekomen zijn, was zulks niet, door tusschenkomst der Londensche conferentie, belet geworden. De Belgische benden trokken intusschen gedeeltelijk van voor Maastricht weg, en ons leger betrok kantonnementen tusschen Eindhoven en Tilburg; het hoofdkwartier van den Luitenant-Generaal *van Geen* vestigde zich te Vucht.

Tot den 5den Februarij daaraanvolgende viel er niets bijzonders bij het leger voor, dan dat men verder met ijver aan deszelfs verdere organisatie, oefening en versterking voortging, zoodat het, van dag tot dag, zoo wel in fysiek als moreel, een geduchter aanzien verkreeg.

Had het moedig gedrag der bezetting van het Kasteel van Antwerpen, op den 27sten October 1830, voordeelig op het moreel onzer strijders gewerkt, de zelf-opoffering van *J. C. J. van Speijk* en zijn heldendood, deden zulks voorwaar niet minder. Met een huiveringwekkenden eerbied werd de tijding van de roemrijkste daad der nieuwere geschiedenis bij het leger ontvangen, en onbeschrijflijk groot was de indruk, dien zulks te weeg bragt. De dood van *van Speijk* voerde Oud-Nederland tot de tijden zijns grootsten roems terug, de schending zijner vlag was gewroken, en Hollandsche moed *was voortaan eene onbetwistbare waarheid!*

In de maanden Februarij en Maart zagen onderscheiden verordeningen het licht, betrekkelijk de verdere regeling in de geneeskundige dienst, de administratie en het voerwezen van het leger. De Generaals en andere personen, welke op het laatstgenoemde regt hadden, als ook de verschillende korpsen van het mobiele leger, werden van 's Rijks wege in staat gesteld, zich de verordende behoorlijke middelen van vervoer aan te schaffen. Modelbagagie-wagens en karren, pakpaarden voor kookketels en draagbare ambulance-kisten zouden eene vereenvoudiging in de anders gebruikelijke transportmiddelen brengen, ten einde het leger zoo mobiel mogelijk, en dus voor eenen veldtocht geschikt te maken.

Tegen het midden der maand Maart, kwamen er onderscheiden afdeelingen troepen van alle wapenen het te velde zijnde leger versterken; een bewijs, dat men, gedurende het winter-saizoen, achter onze rivieren niet stil gezeten had (1). De steeds aangroeiende sterkte van hetzelfde maakte toen eene nieuwe verdeling noodza-

(*) *Spectator* moet voor als nog over zeer vele meldenswaardige zaken het stilzwijgen bewaren. Reeds heeft hij zich (evenwel vrijwillig) genoodzaakt gezien, om *ensor* van zijn eigen werk te zijn. Bij het einde van den eervolsten strijd, zal hij zich echter beijveren, eenen uitvoerigen verandering staat, zoo wel in sterkte als emplacements van het leger, te geven. Dezen houden zijne lezers te goed.

kelijk, welke verdeling dan ook, ten gevolge het door Z. M. den Koning genomen besluit, dato 22 Maart n°. 19, plaats had, en werd bij dagorder, in dato 25 Maart, bekend gemaakt.

(Het vervolg hierna.)

BEMAGTIGING VAN WARSCHAU,

DOOR DE RUSSEN.

AANVALLEN VAN DEN 6^{den} en 7^{den} September 1831.

Terwijl ons eigen leger tegenwoordig weinig eigenlijke krijgsvrtingingen oplevert, kan het niet onbelangrijk zijn den blik naar elders te rigten. Nog is geheel Europa, en zijn ook wij vervuld van den worstelstrijd der Polen tegen Ruslands heirmagt; en, onder de merkwaardige wapenfeiten van het tegenwoordige tijdvak, bekleedt de verovering van *Warschau* onbetwistbaar eene voorname plaats. Tot nog toe zijn slechts weinige bijzonderheden van den val dezer hoofdstad tot ons gekomen. Wij meenden daarom den lezer dezes blads geene ondienst te doen met de mededeeling van het volgende verslag, waarin de voornaamste dier bijzonderheden zijn opgeteekend. Dat verslag is, oorspronkelijk, op het bureau van den Generaal-Staff te Berlijn, naar de officiële opgaven, zamengesteld. Wij nemen het uit een der meest geachte Fransche militaire maandwerken over; hetzelfde ter plaatse, waar zulks noodig mogt zijn, nader toelichtende met aanmerkingen, voor een groot deel ontleend aan de mededeelingen, door den Generaal *Bem* (1), betrekkelijk deze gewigtige gebeurtenis gedaan.

Na den overgang van het hoofdkorps des Russischen legers op den linker-oever van de Weichsel, zagen de Polen van den verderen strijd in het open veld af. Zij trokken op *Warschau* terug, doch zonder overhaasting, en van nabij door den vijand gevolgd. De verdedigende (*defensive*) toestand, waarin zij tot daartoe, met afwisselend geluk verkeerd hadden, zoude zich nu gaan bepalen tot de bescherming der hoofdstad. Het was gemakkelijk te voorzien, hoedanig het einde van dit laatste tijdperk van den Poolschen wederstand zijn zou.

De Russen bleven gedurende eenigen tijd werkeloos, met een tweeledig oogmerk; vooreerst: de vereeniging der versterkingen, welke zij wachtende waren; en, ten andere, om aan hen, die zij als verdwaasden beschouwden, den tijd tot overweging vrij te laten. De opstande-

(1) Deze generaal-Majoor *Bem* was kommandant der gezamenlijke Poolsche Artillerie.

lingen deze neiging tot schikking beantwoord hebbende met eischen, die weinig aan hunnen toestand voegden, besloot de Veldmaarschalk, graaf *Paskewitsch-Erivanski* tot de bestorming der stad. Hij bestemde den 6den September voor deze krijgsvrtinging. Er bestonden redenen, daarmede spoed te maken; daar de Generaal *Romario*, door de opstandelingen naar den kant van *Brzsc* (1) afgezonden, haastelijk, tot redding van *Warschau* terug keerde.

Op dat tijdstip was het Russische leger sterk 118 en een half bataillon; 120 eskadrons met 386 stukken geschut; en 5 regimenten kozakken.

Deze troepen waren bij *Raczyn* en *Nadarzyn* te zamen getrokken. Zij verlieten den 5den deze stelling, en legerden zich, nog denzelfden avond, onder de muren van *Warschau*.

Het detachement van den Luitenant-Generaal *Prins Chilkoff* (26 eskadrons, 10 stukken geschut en 2 regimenten kozakken) vormden den linker vleugel tusschen de dorpen *Chrzanow* en *Groly* (A);

Het korps van den graaf *Pahlen* (22 bataillons, 4 eskadrons en 70 stukken) stond bij *Jelonek* (B);

Het korps van den *Prins Schachoffski* (22 en een half bataillon, met 40 stukken) achter den laatstgenoemden, dwars over den weg (*à cheval*) ten weste (C);

Het korps van den Generaal *Creutz* (21 bataillons, 12 eskadrons en 68 stukken) tusschen *Solibsy* en *Rakow* (D);

De Infanterie der garde (42 bataillons en 56 stukken) tusschen *Opaczew* en *Skorosze* (E);

De reserve Kavallerie, onder de bevelen van den Generaal *Witt* (58 eskadrons en 56 stukken) achter *Wlochy* (F);

Het detachement van den Generaal *Murawiew* (7 bataillons en 16 stukken) tusschen *Rakow* en *Okencie* (H);

De ligte Kavallerie der garde, onder bevel van den Generaal *von Nostitz* (16 eskadrons) bij *Zbarz* (I);

Het detachement van den Generaal *Strandmann* (4 ba-

(1) *Warschau* was van geene levensmiddelen voorzien. Van dit verzuim was de regering schuld. Men moest dus, op de eene of andere wijze, beproeven zich van het noodige te voorzien en het geschikteste middel daartoe scheen, den regter Weichsel-oever van vijanden te zuiveren; om van die zijde, waar weinig Russische troepen stonden, den toevoer van levensmiddelen gemakkelijker te maken. Er werd in de Poolsche Kamer besloten, twee korpsen op den regteroever van de Weichsel te zenden. Een dezer korpsen, onder den generaal *Lubinski*, sterk 2800 man, eene divisie kavallerie en eene batterij rijdende artillerie, die daarenboven nog door de bezetting van *Modlin* versterkt zoude worden, trok naar *Plozk*; het andere korps, onder den generaal *Romario*, sterk 16,000 man infanterie, 3,300 man of 2 divisien kavallerie en 40 stukken geschut, trok naar het *Wojewodschap Podlaski*. Het was dit korps, hetwelk hierboven bedoeld wordt.

taillons, 4 eskadrons en 5 regimenten Kozakken) bij Sluczew (K).

Het hoofdkwartier van den Veldmaarschalk was in het dorp Wlochy gevestigd.

De stad was, zoo als in het plan (1) te zien is, versterkt. Behalve den hoofdwal, die in staat van verdediging gebragt was, waren er nog onderscheidene verschanste liniën en vooruitspringende werken aangelegd. De verschanste dorpen Wola en Rakowiec dekten de voornaamste toegangen; terwijl het dorp Czyste, een weinig achterwaarts gelegen, als steun- of tweede verdedigingspunt, door verschansingen omringd was. Aan de overzijde van de Weichsel had men, niet alleen het bruggenhoofd aanmerkelijk uitgebreid en versterkt; maar ook de voorstad Praga was, door een bijzonder en volledig stelsel van verdediging, tot het bieden van tegenstand in staat gesteld. Over het geheel waren de verschillende verdedigingswerken onder sterke profielen opgetrokken; men had de grachten gepalissadeerd, en het glacis van drie reijen wolfskuilen voorzien: in een woord, men had van al de hulpmiddelen der kunst gebruik gemaakt, om het middenpunt van den opstand in eenen geduchten staat te brengen en den tegenstand zoo lang mogelijk te verlengen.

Het ontwerp van den Russischen Veldheer was: zijnen hoofdaanval te rigten tegen het verschanste dorp Wola. Het korps van den Generaal Graaf *Pahlen* was tot de uitvoering daarvan bestemd. Gelijktijdig zou de Generaal *Murawiew* tegen Rakowiec oprukken, ten einde den vijand aan de zijde der barriere van Jerozolimskie of Jerusalem te ontrusten. De Generaal *Creutz* was belast met den aanval der werken, tusschen Wola en Rakowiec opgeworpen. Het korps Grenadiers moest den Generaal *Pahlen*, de Keizerlijke Garde den Generaal *Creutz* ondersteunen. De gemeenschap tusschen de twee liniën van aanval, zoude door de ruitery van den Graaf *Witt* opengehouden worden. De Generaal *Strandmann* ontving bevel om met zijn detachement bewegingen tegen Mokotow te maken, en de aandacht des vijands naar dat punt af te leiden. De Prins *Chilkoff* had gelijksoortige bevelen voor den linker vleugel ontvangen.

Met het aanbreeken van den dag stelden de kolonnen zich in beweging. Aanzienlijk was het aantal zich aanbiedende vrijwilligers onder de Garde Infanterie. Duizend werden uit deze, door het lot gekozen, aan het hoofd der kolonnen van aanval geplaatst. Zes batterijen zwaar geschut werden tegen het dorp Wola gerigt, en zes andere tegen de verschansingen, ter regter zijde van dat

(1) Wij hadden ons gevleid, reeds bij dit nummer het bedoelde plan te voegen. Wij bevinden ons daarin te leur gesteld; doch zullen hetzelfde bij een der eerstvolgende nummers, laten volgen.

dorp gelegen (L, L). Het geschut der Polen beantwoordde slechts flauw dat der Russen en bragt dezen laatsten weinig nadeel toe.

De werken van Wola waren, zoo als later bleek, voorzien van: 12 stukken zwaar geschut; de *flèche* voor dat punt gelegen, en op het plan, onder n°. 57, voorgesteld, was met 4, en de *redoute* n°. 54, links af, met 5 stukken bewapend (1). De redoute n°. 55 was in het geheel niet bezet. Te Wola zelf waren geplaatst: eenige stukken ijzer geschut, in den loop van dat jaar te Warschau gegoten, en een stuk Turksch model, door Keizer *Nikolaas*, na de verovering van Warna, naar Warschau gezonden. De bezetting van Wola bestond uit vijf bataillons van de Poolsche regimenten n°. 8 en 10. Dat dorp, of veeleer de plaats, waar het oude dorp gestaan had, was niet alleen met eenen wal omgeven; maar daarenboven nog beschermd door een fort, met vijf stukken bewapend, terwijl de kerk, in deszelfs omwalling gelegen, tot *reduit* strekte. De ingang dezer kerk was door een *tambour* afgesloten. De Polen vermeenden, dat deze verschansingen onneembaar waren.

Na eene kanonnade van nagenoeg een uur, rukten de kolonnen, tot den storm bestemd, voorwaarts. Men had hun gelast, om zich niet bij een aanval in het front der werken te bepalen; maar gelijktijdig te moeten beproeven in derzelve keel door te dringen. Zij waren van schanskorven, fascinen en ladders voorzien; deze laatste deden echter weinig dienst.

De Generaal Graaf *Pahlen* had zijne troepen in drie kolonnen van aanval verdeeld, namelijk:

- 1°. Kolonne — Generaal-Majoor *von Luders* (M).
 - 2 bataillons van het 3^e en 4^e Marine-regiment,
 - 1 idem van het regiment Prins *Willem*,
 - 2 idem " " " Prins *Karel* van Pruisen.
- 2°. Kolonne — Generaal *Martinoff* (N).
 - 1 bataillon van het regiment Grenadiers van Astracan.
 - 1 idem " " " Prins *Souwarow*,
 - 2 idem " " 6e " Karabiniers.
- 3°. Kolonne — Luitenant-Generaal *Nabakoff* (O).
 - de GrenadierI-regimenten van Siberië en van den Graaf *Romanzow*,
 - het 5e. regiment Karabiniers.

De Infanterie-regimenten van Reval, Alt-Ingermanland en Neu-Ingermanland waren voor als nog in reserve gebleven (P).

De *flèche* n°. 57 werd, door den Generaal *von Luders*, reeds bij den eersten aanval, vermeersterd. De regimenten

(1) Volgens de opgave van den Generaal *BEM*, was deze redoute door eene kompagnie infanterie en zes stukken vestingsgeschut bezet.

Prins *Willem* en Prins *Karel* vielen de facen aan; de Marine-regimenten drongen door de keel naar binnen: het grootste gedeelte der verdedigers sneuvelde.

Terzelfder tijd namen de regimenten van de 5de divisie, tot het korps van den Generaal *Creutz* behorende, de redoute n°. 54 in. De eerste brigade dezer divisie, onder de bevelen van den Generaal-Majoor *Lutkowsky*, viel deze redoute van ter zijde aan, terwijl het Infanterieregiment van *Zeletzki*, door den Kolonel *Liprandi* gekommandeerd, haar in het front aantastte (Q). De bezetting dezer redoute begroette de aanvallers met een zeer levendig vuur; maar nauwlijks waren deze meester van de wallen, of een gedeelte dier bezetting verdween. De uitbarsting van een buskruid-magazijn, waarin een voorraad van granaten was opgelegd, kwetste en doodde nog vele manschappen, toen het werk reeds in handen der Russen was (1).

Er verliep nog eenige tijd, alvorens men tot de bestorming van Wola overging; men diende vooraf de verdedigingsmiddelen van dat punt te vernielen. Die verschansingen werden dus middenpunt van het doel der Artillerie van het 1°. legerkorps (R). De Polen lieten rijdende Artillere (hunne batterij n°. 4) op den straatweg oprukken, tot versterking der verdediging; maar deze Artillerie, reeds bij hare aankomst, met schrootvuur ontvangen, kon niet lang standhouden (2). Het was bij deze gelegenheid dat de compagnie rijdende Artillerie n°. 1, met den Kolonel *Paskewitsch*, broeder van den Opperbevelhebber, aan het hoofd, zich voordeelig onderscheidde.

De vrijwilligers wierpen zich vervolgens in de grachten, rukten de palissaden om, en beklommen de borstweringen. De Marine-bataillons drongen het eerst, en wel van de noord-zijde, binnen den wal. De Generaal *Martinoff*, dezelfde rigting volgende, werd gekwetst. De binnenruimte der redoute was, ten deele, met dicht houtgewas beplant, ten deele stonden er nog eenige huizen van het voormalig dorp: de bezetting kon derhalve nog wederstand bieden, terwijl de Russen reeds den wal bezet hadden. Om een einde aan dat gevecht te maken, gaf de Veldmaarschalk aan den Generaal *Berg* last, om zich

(1) Na het nemen dezer redoute, zegt de generaal *BEM*, konden de Russen hunnen hoofdaanval op Wola bewerkstelligen; want van de gemelde redoute kon men de verschansingen van Wola *d'enfilade* beschieten.

(2) Aanvankelijk bragt deze batterij den vijand veel schade toe; daar zij, door een goed onderhouden *echarpe*-vuur alles wat reeds voortgerukt was, teruggedreef. Het was eerst, toen het infanterie bataillon, tot dekking dezer batterij dienende, binnen de verschansingen van Wola teruggetrokken was, en sterke Russische kolonnen op de, nu geheel blootstaande artillerie aanrukten, dat deze batterij zich tot den terugtocht genoodzaakt zag.

aan het hoofd der regimenten van Alt- en Neu-Ingermanland, die tot daartoe in reserve gebleven waren, te stellen, en de werken van de zijde van Warschau in te dringen (T). De Generaal *Malinowski* rukte van de andere zijde van den straatweg op, met de regimenten van Schluselburg en Ladoga, van het korps van den Generaal *Creutz* (U); terwijl het 2°. regiment jagers de wallen op de zuid-oostelijke punt (V) beklommen. De overblijfselen van de bezetting reddden zich nu in dat gedeelte der kleine forteres van Wola, welke, de kerk daarbij begrepen, derzelve citadel vormde. De troepen deboucheerden aan die zijde, uit de reeds door hen veroverde werken (W); het regiment der grenadiers van Siberië naderde langs eene tegenovergestelde rigting (X). Een klein korps Polen vlugtte in de kerk, en trachtte van daar nog eenigen tegenstand te bieden. Vruchteloze poging! Dertig officieren en nagenoeg twaalf honderd soldaten werden door de Russen gevangen gemaakt. De Generaal *Sowinski*, wien het bevel van dien post opgedragen was; omdat hij, ten gevolge van oude wonden, niet in staat was in het veld te dienen (1) vond bij deze verdediging den dood. (2).

Gedurende dezen tijd had de Generaal *Murawiew* aan het hoofd van de brigade Grenadiers van Lithauen, het dorp *Rakowiec*, welks verschansingen door de Polen niet voltooid waren, veroverd (Y). De Generaal *Strandmann* was, ten gevolge zijner bekomene instructiën, middelerwijl voorwaarts gerukt (Z).

Van de voortgangen van den Prins *Chitkoff*, aan den linker vleugel ontbreken ons de berichten.

De Generaal Graaf *Pahlen* wilde, zonder oponthoud, zijne reeds behaalde schitterende voordeelen voortzetten. Reeds trokken zijne troepen de, naar Warschau leidende dreven in; ja zelfs waren eenige tirailleurs van het 5° en 6° regiment Karabiniers de stads-barrieren reeds zeer nabij genaderd, toen de Veldmaarschalk bevel gaf om, voorloopig, de bewegingen te staken. Het korps van den Generaal *Pahlen* bleef derhalve te Wola; de Generaal

(1) Het hier aangenomen beginsel is, als zoodanig, stellig valsch. Deze uitspraak is voorzeker niet die der algemeene opinie; daar het eene, helaas! te algemeene dwaling is geworden, dat het bij de verdedigers van vestingen of verschansde plaatsen, minder dan bij het overige gedeelte van het leger op lichamelijke hoedanigheden aankomt. Wij zullen welligt later, in een bijzonder over dat gevoelen handelend vertoog, nader op dat ontwerp terug komen.

(2) De generaal *Sowinski* had in den veldtocht van 1812, eenen voet, door een kanonkogel, verloren. Te Wola verdedigde hij zich, nog eenen geruimen tijd, met een infanterie-geweer, tegen de hem omringende vijanden; totdat hij, van bajonetssteken doorboord, den geest gaf.

Creutz nam eene stelling, achter de genomene werken in. De Artillerie rukte intusschen voorwaarts, om de verschansingen van Czysle te beschieten. Een gedeelte van de reserve Kavallerie, die zich op den regter vleugel bevond, ging naar den linker over en vatte tusschen Wola en Gorcë post. De verdedigingswerken van Wola werden dadelijk hersteld en, tegen Warschau, van geschut voorzien.

De Polen beproefden tot driemaal de herovering van Wola. Zij ontwikkelden daarbij echter niet veel kracht. Hunne artillerie deed eenige aanvallende bewegingen; loste eenige schoten op de troepen, die ter linker zijde en achter Wola gelegerd waren; maar trok spoedig terug. (1) Tusschen Czysle en Wola hadden eenige Infanterie-gevechten plaats, waarbij van wederzijde eenige honderden manschappen sneuvelen.

Hierbij bepaalden zich de voornaamste gebeurtenissen van den dag. (2) Toen het duister werd trokken de troepen tot buiten het bereik van 's vijands vuur terug.

(Het vervolg hierna.)

PLAATS GEHAD HEBBENDE BENOEMINGEN, BIJ HET LEGER.

VOLGENS Zf. M^s. BESLUIT VAN DEN 3^{den} FEBRUARIJ 1832 n°. 111.

ALS BLIJKEN VAN HOOGSTDEZELF'S TEVREDENHEID EN ERKENNIS
VOOR REEDS IN 1830, NA HET UITBREKEN VAN DEN OPSTAND
IN DE ZUIDELIJKE PROVINCIEËN BEWEZENE DIENSTEN.

a. Tot Ridder van de militaire Willemsoorde 4de klasse:

Den ritmeester H. W. J. A. van Uchelen, adj. en fung. chef van den staf bij den luit-gen. opperbevelhebber der kavallerie;

Den 1ste luit. J. L. Verburg en den fuselier A. de Glans, beide van de 5de afd. infanterie;

De kpts. M. A. Bergers en H. J. Testas; de 1ste luits. R.

(1) Zie hier wat de Poolse Generaal Bsm deswege zegt, » Wij hadden Wola welligt kunnen terugnemen; indien wij met » sterke massa's waren vooruitgerukt. Er werden ook werkelijk » 40 stukken geschut tot op eene halve schootsverheid afstand » van Wola vooruitgezonden; maar wat vermag geschut zonder » Infanterie en Kavallerie? Tot dekking bevond zich aan den » linker vleugel dezer linie slechts een bataillon Infanterie; aan » den regtervleugel waren, ten zelfden einde, een paar eskadrons kavallerie. Dit vooruitrukken der Artillerie, kon den » vijand wel een verder doordringen beletten; maar hem niet uit » Wola terugdrijven; daar het ons geheel aan ondersteuning van » Infanterie ontbrak. Tegen den avond ontving ik eindelijk bevel » vel om met de geheele artillerie tot op de tweede linie (*) » terug te trekken en daar te blijven.»

(2) Het verlies der Polen op dezen dag bedroeg nagenoeg 1500 man, zoo gesneuvelen, gekwetsten, als gevangenen.

(*) Onder de benaming van tweede linie verstanden de Polen, de achterwaartsche linie van verschansingen.

J. C. Kerkhof, G. Wiegmans, P. Mattheijer en L. A. Joost, benevens den fuselier B. M. A. Crijnen, alle van de 9de afd. infanterie.

Den 1ste luit. J. A. A. Siborgh van het 2de bat. jagers, vroeger bij de 10de afd. infanterie.

Den 1ste luit. H. J. van der Meulen, van de 14de afd. inf., waarmede de functien van adj. bij de 2de afd. schutterij van Overijssel.

Den 2de luit. H. Buff van de 12de afd., vroeger bij de 11de afd. inf.

Den 1ste luit. C. P. S. Vrijbergen van der Does, van het algem. depot der landmagt.

Den 1ste luit. P. Olivier, den 2de luit. J. Abbink, de wachtmeesters W. Haay en J. Prins, benevens den brigadier J. G. van Kleef, allen van het korps marechaussee.

Den kapt. P. W. Kuypers van het 1ste bat. veld-artillerie, vroeger bij het 4de bat. idem.

Den serg. J. van Mechelen; den kanonn. der 1ste klasse D. Nobel; de kanonniërs der 2de klasse G. P. Blom, D. Meijer, Rosbach en F. van Es, allen van het 3de bat. art. nat. militie.

b. Tot Ridder van de Orde van den Nederlandschen Leeuw:

Den intendant der 1ste klasse Romar, den chirurgijn-majoor Reatink, thans bij het garn.- en rijks-hosp. te Utrecht, vroeger bij het reg. lanciers.

De officieren van gezondheid der 2de klasse F. Seegers, bij de afd. gren. en W. C. van Leersum bij het reg. hussaren n°. 6, vroeger bij dat n°. 8.

c. Ter eervolle vermelding op de order voor het leger:

Den kap. J. C. Noot, adj. van den gen.-majoor Schuurman.

Den 1ste luit. A. Beckman van de 5de afd. infanterie.

De kpts. M. G. Ampt, R. le Boulanger en A. Bredie; den 1ste luit. C. Logeman, allen van de 9de afd. infanterie.

Den 1ste luit.-adj. J. van Giesen, de 2de luits. F. Schumer en J. H. Bloem; den wachtm. J. W. Teunwen; de brigadiërs Tetro en F. Schreuder, allen van het korps marechaussee.

De officieren van gezondheid der 2de klasse Bosman, bij de ambulance der 2de divisie, F. Caron bij de 10de afd. inf. en P. F. Waldeck bij de 12de afd. infanterie.

En bij besluit van denzelfden datum n°. 112, voor verschillende daden en diensten, sedert het begin der onlusten in België tot op het aanvangen van den tiendaagschen veldtocht, verrigt en bewezen.

a. Tot Ridder van de Militaire Willemsoorde 4e. klasse.

De kpts. G. Voet Pannekoek van de 7e. afd., H. Landolt van de 10e. en A. J. Catshoek van de 18e. afd. infanterie.

De 1e. luits. P. A. Beelaerts van Blokland van de 7e. en D. ten Cate van de 13e. afd. infanterie.

Den adj.-onderofficier H. van Teeckelenburg van de 9e. afd. infanterie.

De korporaa's J. A. Muller van het 2e. bat. jagers en Elias Trenkel van de 18e. afd. infanterie.

Den fuselier C. H. Teunissen van de 9e. afd. infanterie.

Den trompetter J. B. M. Breije van het reg. lanciers.

Den kanonniër H. van Tefelen van het 3e. bat. veld-artillerie.

Den kanonniër der 1e. klasse P. J. l'Empereur van het korps rijd. artillerie.

Mr. F. S. Rieding van Lijphart, woonachtig te Appingadam.

a. Tot Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw.

Den luit.-kol. G. W. van Winsheym van de garnizoens-troepen te Amsterdam.

Den officier van gezondheid van de 2e. klasse J. J. Sas van de afd. kurassiers n°. 9 en

Den kapt. A. C. van Well Groeneveld van de 10e. afd. inf., met intrekking tevens van zijne benoeming tot Ridder der Militaire Willemsoorde, welke ten gevolge van de daartoe bij vergissing gedane voordragt, ten tweedemale heeft plaats gehad, bij 's konings besluit van den 4den September 1831 n°. 93.

c. Tot Broeders der Orde van den Nederlandschen Leeuw.

B. Schut, conducteur der art. van de 3e. klasse te Breda, met vrijlating aan den kanselier der Orde, om hem tot het genot der geldelijke toelage op zijne beurt voort te dragen, en

A. J. Saurel, gewezen teekenaar bij de militaire verkenningbrigade, zonder genot der geldelijke toelage.

d. Ter eervolle vermelding op de Order voor het Leger,

De 1e. luits. R. A. Akersloot van Houten van de afd. grenadiers, J. J. Muller Massis van het 1e. bat. jagers.

Den 1en luit.-kwartiermeester P. VVaalfort, den 1en luit. Paravicini di Capelli, den serg.-majoor W. van Tongeren, den serjt. D. Wilschut, A. de Pineda, L. Guillaum en C. Bekker; den korporaal H. D. Brokelei en den fuselier E. Jansen, allen van de 2e. afd. infanterie.

Den 2en luit.-ingenieur Mounier.

Den officier van gezondheid der 2e. klasse P. Grouw van de 14e. afd. infanterie en R. Pothoven, serj. bij het 3e. bat. Art. Nationale Militie.

Den korporaalhoornblazer J. Ravesteyn, van de komp. hospitaal-soldaten.

Den fuselier H. L. Balcke van de 9e. afd. infanterie, en

Den wachtmeester P. C. Arnold, van het korps maréchaussée.

Bij besluit van den 28sten Januarij n°. 107 heeft Zijne Majesteit de 1ste luitenants van Utenhoven en Goffin, aspiranten bij den Generalen-Staf, definitieflijk geplaatst in het kader der officieren van den Generalen-Staf.

En bij besluit van den 2den Februarij n°. 103 den vrijwilliger R. A. Gevers, gedetacheerd bij den Staf van den luitenant-generaal Baron van Geen, kommanderende de 1ste Divisie Infanterie, te benoemen tot honorair 2de luitenant, en zulks voor den tijd, dat het Leger op den voet van oorlog zal zijn, met verdere bepaling, dat hij in die betrekking bij den genoemden Staf zal verblijven.

Bij besluit van Z. M. van den 11den Januarij jl., n°. 8, is eervol ontslag verleend aan:

1°. Johan Gerard van Kesteren, uit zijne betrekking van 2de luitenant bij het 2de bataillon der 1ste afdeeling Geldersche mobiele Schutterij, echter onder bepaling dat hij, als vallende in de termen van den 1sten ban, zich bij de mobiele Schutterij op de gewone wijze zal moeten doen vervangen.

2°. Robert Baron Collot d'Escury, op het daartoe door hem gedaan verzoek, uit zijne betrekking van kapitein bij het 1ste bataillon der 1ste afdeeling mobiele Zuid-Hollandsche Schutterij, wordende ter vervulling van de, hierdoor te ontstane vacature, tot kapitein bij gemeld bataillon benoemd Mr. J. P. Muller, thans 1ste luitenant bij hetzelfde.

Op de dagorder van den 10den dezer is voorts nog ter kennis van het Leger gebragt, dat, krachtens de dispositie van het Departement van Oorlog van den 17den Januarij jl., n°. 76, de kolonel Hoorn, kommanderende de 1ste afdeeling Vriesche Schutterij, gelast is geworden, zich met den Staf der afdeeling bij het 3de bataillon derzelve te voegen, en tot dat einde naar den Helder is vertrokken; terwijl al verder, naar aanleiding van de dispositie van het Departement van Oorlog van den 21sten daaraanvolgende n°. 54 de, bij het Leger te veld gefungeerd hebbende Militaire Onder-Intendant van der Beek, den Onder-Intendant Engeringh, dienstdoende in de vesting 's Hertogenbosch, in zijne functie vervangen heeft.

Uerscheidenheden.

EEN WENK AAN DEN OFFICIER DER INFANTERIE.

Men weet, dat de voorraad van scherpe patronen, die elk in-

fanterist van ons leger te veld met zich in het veld voert, 50 be- draagt, welke, in pakjes van 10 stuks vereenigd, gedeeltelijk in zijnen patroontasch, gedeeltelijk in zijnen randsel worden geborgen. Het voltallig en in goeden staat houden van dezen voorraad, ver- eischt een onophoudelijk en oplettend opzigt, vooral bij de jonge soldaten, die geene, of ten minste weinige ondervinding hebbende, en de kracht van hun wapen niet kennende, het- zelve met onachtzaamheid behandelen. Zelfs vele jonge officie- ren, met het opzigt daarover belast, deelen in dit — men mag zeggen — groot gebrek. Vandaar dan ook, de onnutte verkwisting en veronachtzaming van munitien, waarvan men eenige infanterie-korpsen, vooral bij den aanvang der formatie van het nieuwe leger, niet heeft kunnen vrijspreken.

Dikwerf is *Spectator* in de gelegenheid geweest, de zooge- naamde munitie-inspectien bij te wonen, en veeltijds merkte hij daarbij op, dat deze inspectien, bij sommige korpsen, on- doelmatig en oppervlakkig gehouden worden. Nog onlangs, in een kantonement zijnde, om een zijner vrienden te bezoeken, trof hij hem juist bezig, bij een nadenmiddag appel, de patronen der manschappen zijner kompagnie na te zien. — De manschappen stonden in twee geopende gelederen geschaard, elk met vier of vijf pakjes patronen in de hand. De vriend van S. liep de gelederen door, telde zorgvuldig de pakjes van elk man, liet het ontbrekend aantal opschrijven; doch geen pakje zag hij losmaken, noch onderzoeken, en — de inspec- tie was afgeloopen!

Terwijl de serjant-majoor de orders voor den volgenden dag voorlas, vroeg S. zijnen vriend, of deze inspectien altijd op de- zelfde wijze plaats hadden. Een onbevangen ja! was het antwoord, daar de order van den Chef duidelijk luidde: dat de kompagnies-kommandanten aansprakelijk waren, dat hunne onderhebbende manschappen het voorgeschreven aantal scher- pe patronen voltallig hadden. — Dus naar het in goeden staat houden wordt niet gezien? — Voorzeker! gij hebt immers wel opgemerkt, dat ik het omslag papier der pakjes van alle man- schappen nagezien, en goed gevouwen en toegebonden heb be- vonden? — Denkt gij dan waarlijk door zulk een oppervlak- kige naziening, volkomen aan het doel dezer inspectie beant- woord te hebben? — Zeer zeker, en waarom niet? — waren de vragen en antwoorden, die tusschen S. en zijnen vriend ge- wisseld werden. S. overreedde daarop zijnen vriend, om tien van de jongste, en niet te best oppassende, soldaten zijner kompagnie uit de gelederen te laten komen; ten einde één voor één hun- ne pakjes patronen op de trommen te openen. Zulks geschiedde. De beide eerste openden de 5 pakjes, elk op eene trom; al- len waren min of meer vochtig, doch niet geheel onbruikbaar. Drie van de tien voorgetreden soldaten, zag S. eene poging doen, om eenige hunner pakjes, tegen andere van hunne ka- meraden, die in de gelederen stonden, te verwisselen. S. deed zulks zijnen vriend opmerken, die deze poging dan ook verij- delde, door ze dadelijk hunne patronen te doen ontpak- ken. Tegenpruttelen hielp hier niet; op het tromvel, lag het bedrog open! Een der soldaten had gerold papier; de tweede had

eenige patronen met zand gevuld en zonder kogels; de derde had een geheel pakje met ronde stukjes hout: ook waren zijne andere pakjes niet voltallig. Op de vraag waar zij het kruid gelaten hadden enz. kwam het antwoord: — » *op de jagt — aan mijnen boer gegeven* » enz. S. wandelde intusschen langzaam voort, doch hoorde nog het bevel geven: » Morgen nademiddag wederom inspectie over de patronen! » De vriend haalde S. in, drukte hem de hand en bedankte hem, zijne opmerkzaamheid hierop te hebben gevestigd. » Ik zal ze morgen alle in detail nazien. » zeide hij, » doch vrees voor groote mutatiën. » Laat deze vrees u niet wederhouden » was het antwoord van S. » houdt eene keer 's weeks eene inspectie in detail en gij zult het geen veertien dagen gedaan hebben of alle smokkelarij, in dezen, is bij uwe compagnie gebannen; de oude en goede soldaten hebben dit streng opzigt minder noodig, de jonge soldaten des te meer.

Ofschoon S. bij andere gedeelten van het leger een zeer doelmatig opzigt over dit zoo gewichtig gedeelte der velddienst had zien houden, zoo kwam het hem echter dienstig voor, de aandacht zijner lezers hierbij te bepalen.

Bij langdurige veldtogten, vooral bij snelle en lange marschen, doet men verkeerd, van te veel op de voorziening van munitiën uit de reserve-parken te rekenen. Deze kunnen door den drang der omstandigheden, door onbruikbare wegen als anderszins, zelfs door vergetelheid van den kommanderenden Generaal (hetgeen niet onder de onmogelijkheden behoort!) achterblijven, en door het gebrek aan munitiën, gaan dikwerf de best berekende, vermoedelijke gevolgen der ten uitvoer te brengen operatiën verloren.

Het spaarzaam gebruiken en in goeden staat houden der munitiën, in het algemeen, maar vooral van die, welke de man met zich voert, is een hoofd-vereischte en kenschetst altijd den soldaat van ondervinding. Wij mogen hierin gerust het voorbeeld der keurbenden van de voormalige keizerlijke fransche armee volgen. Bij de oude fransche soldaten waren de wapenen en vooral de munitie, de voorwerpen, waaraan de grootste zorgen besteed werden. Zelfs gebruikten de meesten voorbehoedmiddelen, tegen het bederven derzelve. Zoo bedienden zij zich van stukken *gewast linnen*, om daarin de pakjes patronen, welke zij in de randsels moesten bergen, te wikkelen; daar deze, bij het somtijds nog vochtige linnen geborgen wordende, spoedig onbruikbaar raakten.

De zorg en oplettendheid, die men tot dat einde van den soldaat vergen moet, heeft insgelijks een moreel doel; dewijl daarbij de aandacht op zijn wapen en deszelfs kracht, zoo wel bij den aanval, als bij eigen lijfsverdediging, en daardoor ook het vertrouwen op hetzelfde, word opgewekt. Een soldaat, die zijne munitie zorgvuldig bewaart, dezelve gedurig, bij goed weder, en wanneer de tijd hem zulks toelaat, in de lucht laat droogen, heeft ook het voornemen om dezelve, wanneer zulks gevorderd wordt, doelmatig te gebruiken. — Hij, die deze voor-

werpen veronachtzaamt, werpt, ook bij den eersten nood, het werktuig weg, waarmede hij ze zoude moeten aanwenden.

Spectator zal op dit gewichtige onderwerp dikwerf terug komen.

Volgens berigten, die, zonder *officiël* te zijn, geloof verdienen, zal, met Maart aanstaande, eene Militaire School in werking komen, bijzonder bestemd ter opleiding van toekomstige Officieren voor het wapen der Genie. Deze School zal gevestigd worden in het Instituut voor de Marine te *Medemblik*; doch, naar wij vernemen, wat het hoofd-onderwijs betreft, in geene betrekking tot de reeds vroeger aldaar gevestigde School staan. De verdere bijzonderheden der genoemde Genie-School ons onbekend zijnde, vergenoegen wij ons alleen met, in deze korte mededeeling, de aandacht onzer lezers op deze nieuwe inrigting te vestigen, ons voorbehoudende daarop later terug te komen.

BRIEFWISSELING.

U . . . den 9den Februarij 1832.

Aan den Militairen Spectator.

Het zal mij door U niet ten kwade geduid worden, dat ik u op eene onnaauwkeurigheid, reeds in het eerste nummer van uw blad begaan, opmerkzaam maak. In het slot van het, in dat nummer voorkomende, artikel *Promotie*, met welks inhoud men zich overigens algemeen heeft kunnen vereenigen, wordt gesproken van *gedurige benoemingen en bevorderingen bij al de korpsen van het leger*. Men dient daarvan uit te zonderen het *korps Ingenieurs*, hetwelk in die gedurige benoemingen en bevorderingen niet gedeeld heeft. De laatste *promotie* bij dat korps, die slechts eene gedeeltelijke aanvulling der bestaande, sedert met nog andere vermeerderde, vacaturen was, is van Maart 1831. Na dien tijd hebben er bij de overige wapens van het leger (bij sommige zelfs aanzienlijke) bevorderingen plaats gehad; doch zijn de Ingenieurs daarvan steeds uitgesloten geweest.

De nog in werking zijnde organisatie van dat korps raadplegende, en met het bestaande personeel vergelijkende, zoude men eene, met het bovengemelde geheel strijdige, uitkomst verkrijgen; maar

Uwe der zaak kundige lezers, Mijnheer de Spectator! zullen het hier ontbrekende wel aanvullen. Met de plaatsing dezer weinige regels zal UEd. mij, en zeker velen met mij, verplichten; terwijl de herstelling van eene dwaling, al is zij klein, altijd in het belang der Waarheid is, welke ik vertrouwd, dat ook door UEd. *boven alles* zal gewaardeerd worden.

UEd. *Dienstv. Dienaar,*
T.